

Inleidend gesprek over 'het spel en de regels'

Wat is het belangrijkste: het spel of de regels. Kun je een spel spelen zonder regels? En hoe staat dat met regels zonder spel. Regels heb je nodig om een spel te kunnen spelen. Het doel van de regels is, dat het spel goed gespeeld kan worden. Als daar een hobbel bij is, kunnen regels bijgesteld worden. Bijv. de buitenspel regel. De scheidsrechter is er om het spel te stroomlijnen, hij bewaakt het spel en de regels. Hij kan regels ter plekke bijstellen (voordeelregel) tbv het spel. Als het niet meer om het spel gaat, maar om de knikers, tellen de regels niet meer. Dan worden het tot strafregels en de scheidsrechter krijgt de rol van politieagent.

Zo ook bij de regels van het verkeer. Als het spel uit beeld is (bedenk maar eens: als je zonder licht rijdt, neem je de verkeersregels niet zo nauw en ben je bang voor een agent) blijven er alleen strafregels over. Het spel van samen wordt tot het spel van jezelf. Meestal in het teken van overleven: winnen, geld, roem, of je eigen hachje. Dat geldt voor de wereld (in het groot), de samenleving maar ook in de kerk en bij het geloof: leugentje om bestwil, het doel heiligt de middelen, enz.

Overdenking. (bijbelgedeelten: Marcus 7: 5 – 13; Marcus 2: 23 – 3: 6)

In het spoor, dat Jezus gaat, komen we ook de Wet tegen. Beschouwd als het richtsnoer van God, de regels van het verbond.

In het verhaal van vanmorgen lijkt het erop, dat het spoor van Jezus in strijd komt met de Wet van God uit het Oude Testament. Dat Jezus tegen de regels van de Wet in gaat.

Alsof er een nieuw spoor is gekomen, alsof het Oude testament niet meer mee doet (verleden tijd). Niets is minder waar!

Er is iets aan de hand met de manier waarop er met de Wet van Mozes is omgegaan.

Kijkend naar het inleidend gesprek over het spel en de regels, zou je kunnen zeggen, dat het verbond van het Oude Testament de betekenis heeft van het 'spel' van God met Israël en dat de regels daarbij ondersteunend werken. Als dat spel uit beeld is, worden de regels strafregels.

Het spel van samen (God en mens) wordt tot spel van de mens. In het teken van overleven, winnen, eigen eer. Kortom om er zelf beter van te worden.

Zo ook een beetje met de Wet van Mozes. Met de Wet (=Torah) worden de eerste 5 boeken van Mozes bedoeld. Het verbond tussen God en mens in de vorm van een geschiedenis (van heil).

Samenspel: spelregels voor het leven. Wanneer het spel uit beeld is, is ook de (heils)geschiedenis uit beeld en krijgen de regels de vorm van geboden en verboden, zonder dat je nog betrokken bent bij de inhoud (samen met God). De bemiddelaars (priesters, schriftgeleerden) worden tot beoordelaars en politieagenten.

Er blijven alleen regels over: het verbond zelf is buiten beeld.

Dan komen de regels in het teken van overleven, maar ook van straf

- Mijn hachje redden
- Macht: voor God spelen.

Het gebeurt ongemerkt, en je kunt voorbeelden te over vinden in de geschiedenis van Israël.

Vooraf wanneer het wat moeilijk wordt, bijvoorbeeld in tijden van strijd met vijanden.

In zo'n tijd (bezetting door de Romeinen) laat God zich zien in Jezus. Niet om de wet aan de kant te zetten, maar om weer te laten zien, waar hij voor was.

Leefregels ten behoeve van een levend samenspel tussen God en mens.

Niet de leer (in termen van geboden en verboden), maar het leven zelf (in termen van relatie).

Dat brengt een botsing tussen de losse regels van de wet (als wetboek van strafrecht) en de inhoud ervan (bedoeling van de wet).

Je zou kunnen zeggen: Jezus stelt de vraag naar de betekenis en de bedoeling van de regels van de wet. Waar gaat het ook al weer om? Hij doet dat in een situatie, waarin er veel regels en interpretaties van regels zijn: zowel vrijzinnig als rechtzinnig

Voorbeeld:

regels voor echtscheiding: een echtscheiding verliep via een scheidingsbrief van de man. Dat kon zijn vanwege overspel, maar in een meer vrijzinnige opvatting ook wanneer bijvoorbeeld het eten aangebrand was.

regels voor het werken op zondag, toegepast op demaximum reisafstand. Wat betekent '50 stappen van thuis' als je op een andere plek bent. Dat kon dan via een eigendom van jezelf zijn. Zo kon je met kledingstukken grotere afstanden afleggen. Enz., enz.)

Zijn de sabbatsregels er alleen maar vanwege gehoorzaamheid, 'omdat ik het zeg!', of ging het ergens anders om? Om de bewustzijn van het leven. Om aandacht te schenken aan en het genieten van de schepping, het vieren van het verbond.

Deze vragen speelden (en spelen soms nog) bij onze eigen geschiedenis van de zondagsrust.

Jezus zegt niet, dat er geen regels meer hoeven te zijn, maar dat je je bewust moet zijn van wat je aan het doen bent.

Een heel mooie illustratie hiervan vinden we bij het verhaal van de man met de verschrompelde hand.

Er zit meer in het verhaal, dan alleen het wonder, ook voor ons nu.

1. Het gaat om de bedoeling van de regels voor de sabbat. Niet de vraag naar het niet werken (dokter 'werkt' bij het beter maken van een patiënt), maar om het wel doen.
2. Jezus zegt tegen de man: 'kom hier in het midden staan'. Geen discussies over principes of opvattingen. Niet de bespreking van de vraag: **wat** mag wel of **wat** mag niet, maar **stilstaan** bij de vraag **wie** mag erbij horen? Om **wie** gaat het? **Wiens leven** is in het geding? Degene om wie het gaat wordt erbij geroepen. Het gesprek over opvattingen (denk eens aan euthanasie, samenwonen, scheiden, buitenlanders, homoseksualiteit, abortus, enz.) verloopt anders, wanneer het in het licht komt van degene om wie het gaat. Als je daar zelf persoonlijk bij betrokken bent, via je vrienden, kinderen of ouders. Jezus zegt: 'strek je hand uit! Laat zien wie je bent. Jij mag er zijn. God heeft jou gezien. Je leven is in beeld!' Dus niet wat mag wel of wat mag niet, maar is het leven van de mens in beeld bij God en bij onszelf?
3. Een wonderverhaal bevat ook altijd een gelijkenis-element. Het is een teken en kan betekenis geven aan vergelijkbare situaties. Situaties waarin dit verhaal herkenbaar wordt. Je kunt met het verhaal, als wonderverhaal, aan de haal om het te gebruiken ten voordele van.... Je kunt er ook dichterbij komen, in de ontdekking van jezelf in het verhaal. Het thema 'verschrompeling' bijvoorbeeld kan soms herkend worden, wanneer je kijkt naar je eigen (geloofs)leven. Of naar de gemeente. Dat je ontdekt, dat er soms meer aandacht is voor regels, op basis van angst en gehoorzaamheid, of goedkeuring van anderen, dan dat je het gevoel hebt van een levend geloof. De ervaring van het 'samen met God' in het leven staan. Ook hiervoor geldt dit woord van Jezus: 'kom in het midden staan, strek je hand uit. Je bent in beeld bij God. Ga in liefde en vertrouwen, gevuld met de nabijheid en verbondenheid met God.

Laten we zo op pad gaan, in het leven, maar ook in de gemeente, al aren plukkend, het leven zoeken, in verbondenheid met God, in de wereld, in de gemeente en in je eigen leven.

Wetend, dat ons leven bij God in beeld is en dat we dat ook aan en bij elkaar in beeld mogen brengen.

Amen